

Ze Snapchatem po żydowskiej Warszawie!.....

CEL GRY:

zaangażowanie uczestników i uczestniczek w edukacyjny spacer po mieście z połączone z poznawaniem najbliższej okolicy oraz współczesnych lokalizacji związanych z historią i kulturą Żydów polskich. W trakcie spaceru uczestnicy i uczestniczki odkryją miejsca do odpoczynku, rekreacji, poszerzania swojej wiedzy, miejsca spotkania wielu kultur oraz za pomocą aplikacji Snapchat podzielią się tą wiedzą ze swoimi znajomymi/followersami.

CZAS GRY: max. 1,5 h.

UCZESTNICY/CZKI: grupa 20-30 osób.

LICZBA OSÓB POTRZEBNYCH DO OBSŁUGI GRY: co najmniej 1.



Wyobraźcie sobie, że jesteście popularnymi blogerami i blogerkami. Prowadzicie konta w popularnych aplikacjach, które obserwują tysiące młodych ludzi z Warszawy. Miesięcznik HIA Magazine ogłosił konkurs na najlepsze edukacyjne konto na Snapchacie. W grę wchodzi sława i atrakcyjne nagrody. Pokażcie na co stać Wasz zespół! Na podstawie map i wskazówek w wyznaczonych miejscach stwórzcie najciekawsze My Story. Pamiętajcie, że prócz estetyki liczy się kreatywne podejście do tematu, przekazana wiedza i potencjał viralowy. Wszystkie snapy wysyłajcie na konto @zydowskawawa (pamiętajcie, żeby najpierw dodać konto do swoich znajomych), na swoje Mystory oraz zapisujcie u siebie w pamięci telefonów. Po zakończonej grze będziemy prosić Was o przestanie zapisanych zdjęć i filmików na nasz adres e-mail mateusz.wojciechzak@siecobywatelska.pl

1

Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN – skwer od ulicy Anielewicz

WSKAZÓWKA: W Muzeum  odnajdziecie wystawę przedstawiającą tysiącletnią historię Żydów, którzy mieszkają w Polsce od średniowiecza. Polska była przez wieki - aż do Holocaustu - najważniejszym ośrodkiem życia żydowskiego (religii, kultury, polityki) na świecie. W tym miejscu krzyżuje się wiele wspaniałych miejskich żywiołów - natura, architektura i historia. Do tego świeże powietrze i infrastruktura sportowa. **Pokażcie w maksymalnie trzech snapach (długość dowolna) jak fajnie spędzić czas w tym miejscu. Ciekawym sposobem będzie odszyfrowywanie ukrytych napisów na szklanych płytach w bryle muzeum. Czy wiecie co jest tam napisane?**

2

Pomnik Bohaterów Getta

WSKAZÓWKA: Cały architektoniczny kompleks Muzeum Historii Żydów Polskich koresponduje z Pomnikiem Bohaterów Getta, który wyznacza oś przecięcia bryły gmachu. Muzeum jest w tym przypadku również granicą oddzielającą miejsce pamięci o bohaterskiej śmierci tysięcy żydowskich bojowników powstania od terenu zielonego, który służy mieszkańcom okolicznych bloków do rekreacji i wypoczynku. **A jak wy widzicie relacje między pomnikiem a muzeum? Pokażcie swoją perspektywę na jednym zdjęciu.**

3

Ławeczka Karskiego przed Muzeum Historii Żydów Polskich

WSKAZÓWKA: Pomniki czasem mówią :) O co zapytalibyście Jana Karskiego gdyby żył i siedział obok Was? **Przeprowadźcie z nim krótki wywiad zawierający się maksymalnie w 5 snapach. Na koniec zróbcie sobie wspólne zdjęcie z Janem Karskim.**

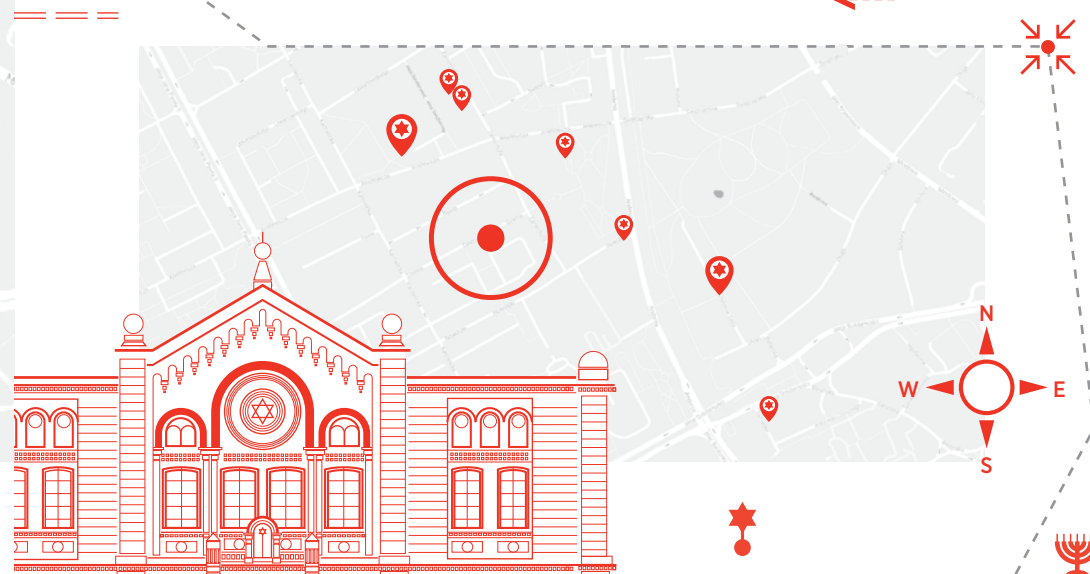


AUTOR: Mateusz Wojciechzak
KONSULTACJE MERYTORYCZNE: Grażyna Baranowska, Przemysław Iwanek, Monika Mazur-Rafał, Alicja Podbieleńska, Magdalena Szarota
KONSULTACJE NAUKOWE: Jagna Kořta
OPRACOWANIE GRAFICZNE: Magdalena Matczyńska-Umeda
© Copyright by Fundacja Humanity in Action Polska
Scenariusz gry udostępniony na licencji Creative Commons Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjnie-Bez utworów zależnych 3.0 Polska (CC BY-NC-ND 3.0 PL)
Przygotowano z inspiracji publikacji Akcji Humanitarnej „Włącz się do gry” oraz materiałów zawartych na stronie warsze.polin.pl
www.uprzedzupzedzenia.org
www.humanityinaction.org
www.facebook.com/HIAPolska

HUMANITY IN ACTION
POLSKA

ZE SNAPCHATEM PO ŻYDOWSKIEJ WARSZAWIE!

Gra miejska
WARSZAWA



4

Centrum Kultury Jidysz na Andersa 15

WSKAZÓWKA: Czy wiecie, że hebrajski to niejedyny język żydowski? Czy słyszeliście o jidysz? Warszawa była przed wojną najważniejszym ośrodkiem kultury jidysz na świecie – wydawano gazety w tym języku, działały wydawnictwa, teatry, kręcono filmy. **Przed sobą macie plansze z alfabetem tego języka – spróbujcie w maksymalnie 10 snapach zapoznać swoich followersów z tym językiem. Może uda Wam się ułożyć jakieś słowo? Pewnie o tym nie wiecie, ale na co dzień używamy w języku polskim słów zaczerpniętych z jidysz. Często mówicie “bajgiel”, “belfer”, bachor” czy “ciuchy”.**

ט	ח	ז	ו	ה	ד	ג	ב	א
Tet (T)	Chet (Ch)	Zayin (Z)	Vav (V/O/U)	He (H)	Dalet (D)	Gimel (G)	Bet (B/V)	Alef (Silent)
ס	נ	מ	ל	כ	ך	י		
Samech (S)	Nun (N)	Nun (N)	Mem (M)	Mem (M)	Lamed (L)	Khaf (Kh)	Kaf (K/Kh)	Yod (Y)
ת	ש	ר	ק	ץ	צ	ף	פ	ע
Tav (T/S)	Shin (Sh/S)	Resh (R)	Qof (Q)	Tzade (Tz)	Tzade (Tz)	Fe (F)	Pe (P/F)	Ayin (Silent)



ZE SNAPCHATEM PO ŻYDOWSKIEJ WARSZAWIE!

Gra miejska

WARSZAWA

5

Nowolipki

WSKAZÓWKA: Jesteście w centralnym miejscu żydowskiej dzielnicy Warszawy, która w 1940 roku została częściowo zamieniona przez Niemców w getto warszawskie. To tutaj krzyżowały się drogi uczniów i uczennic zmierzających do szkół i dorosłych udających się do pracy. To także popularne miejsce wśród ulicznych artystów. W jednej z bram przy ulicy Nowolipie odnajdziecie mural poświęcony kobietom związanym z Muranowem. **W załączniku znajdziecie krótkie biogramy pochodzące z wikipedii każdej przedstawionej postaci. Zapoznajcie się z nimi, wybierzcie jedną według Was najciekawszą i przedstawcie jej biogram w ciekawy sposób. Macie do wykorzystania tylko 3 snapy.**



6

Żydowski Instytut Historyczny

WSKAZÓWKA: Prócz organizacji pozarządowych i naukowych mieści się tu także piękna księgarnia. Ale to co w tym miejscu jest najważniejsze to budynek, którego już nie ma. W 1943 roku hitlerowcy zniszczyli największą synagogę w Warszawie mieszczącą się właśnie przy placu Tłomackie 7. W Żydowskim Instytucie Historycznym możecie



zapoznać się z ciekawą wystawą przypominającą lata świetności tej ulicy. Wielką Synagogę możecie zobaczyć również na zdjęciu poniżej. **Spróbujcie na Waszym jednym snapie przedstawiającym aktualny błękitny wieżowiec dorysować dawną Wielką Synagogę, która stała w tym miejscu. Skorzystajcie z funkcji rysowania i nalepek na snapchacie.**



7

Dawne Nalewki – ulica Bohaterów Getta

WSKAZÓWKA: To tutaj kwitło życie, gdzie było mnóstwo kawiarni, sklepów, ludzi przechodzących do Parku Krasińskich. Uwaga! To tutaj odbędzie się finał gry, wszystkie grupy spotkają się w jednym miejscu. **Nagracie więc wspólne zbiorowe sceny – najlepsze będzie wspólne zdjęcie z Waszymi uśmiechniętymi buziami :)**



Maria Ajzensztadt, Miriam (Marysia) Ajzensztadt (ur. 1922, zm. 1942 w Warszawie) – polska śpiewaczka żydowskiego pochodzenia, nazywana słowikiem getta.

Córka dyrygenta chóru warszawskich synagog: Nożyków i Wielkiej Dawida Ajzensztadta. Występowała w getcie warszawskim na licznych koncertach, gdzie prezentowała repertuar śpiewaczy od arii operowych do popularnych szlagierów i piosenek pisanych już w getcie i dotyczących tragizmu lat Zagłady. Znana była pod zdrobniałą formą imienia – Marysia. Była także pianistką, przed wojną uczennicą Zbigniewa Drzewieckiego.

Zginęła w pierwszych dniach pierwszej akcji likwidacyjnej getta warszawskiego (sierpień 1942 roku). Według jednej wersji zastrzelono ją, gdy nie dała oderwać się od ojca zabieranego przez Niemców z domu, według drugiej – zabito ją przy wejściu do wagonu na rampie Umschlagplatzu.

Pamięci Marysi Ajzensztadt poświęcony był Marsz Pamięci z 21 lipca 2013 roku. Akcja społeczna upamiętniała początek akcji likwidacyjnej w warszawskim getcie. Na początku Marszu, pod pomnikiem Umschlagplatz wykonana została przez Maniuchę Bikont i Raphaella Rogińskiego pieśń „Ejli, Ejli, lama azawtani”, którą według naocznych świadków wykonała w gettovej kawiarni Sztuka przymuszona przez Niemców do śpiewu Marysia Ajzensztadt, co uwiecznione zostało na propagandowym filmie nazistowskim.

Rachela Auerbach – poetka, pisarka, psycholog, tłumaczka i historyk. Debiutowała w latach 20. pisanymi w języku polskim wierszami, opublikowanymi na łamach lwowskiej gazety „Chwila”. Współpracowała z wieloma czasopismami jidysz i polskimi. W 1933 roku przeniosła się ze Lwowa do Warszawy.

Podczas II wojny światowej przebywała w getcie warszawskim, gdzie kierowała kuchnią ludową. Współpracowała z Emanuelem Ringelblumem. Dla Oneg Szabat napisała pracę na temat funkcjonowania kuchni ludowej oraz przekazywała sprawozdania dotyczące warunków życia w getcie. Po wydostaniu się na aryjską stronę działała pod fałszywym nazwiskiem Aniela Dobrucka i pracowała w Radzie Pomocy Żydom „Żegota”. Z tego okresu pochodzi jej poemat Izkor o wymordowanej młodzieży żydowskiej. Następnie ukrywała się wraz z dużą grupą Żydów w warszawskim zoo, gdzie doczekała zakończenia wojny.

Po wojnie pozostała w Warszawie. Współpracowała z Centralną Żydowską Komisją Historyczną, w której zajęła się dokumentacją czasów Holocaustu. Wyniki swoich badań opublikowała w licznych artykułach prasowych oraz dwóch książkach: Na polach Treblinki (1947) i Żydowskie powstanie (1948). Była konsultantką filmu Ulica Graniczna w reżyserii Aleksandra Forda.

W 1950 roku wyemigrowała z Polski do Londynu, skąd następnie wyjechała do Izraela. Tam podjęła pracę w Instytucie Jad Waszem w Jerozolimie, gdzie prowadziła badania nad losami getta warszawskiego. Zmarła w 1976 roku.

Janina Bauman – pisarka i tłumaczka. Córka Szymona Lewinsona (1896–1940), urologa i oficera WP zamordowanego w Katyniu, oraz Aliny z domu Fryszman (1900–1980). Miała jedną siostrę, Zofię (1930–1971). Ze strony matki wnuczka lekarza Aleksandra Fryszmana (1874–1939); siostrzenica Jerzego Fryszmana (1904–1976) i Leona Płockiera (1895–1965).

Podczas II wojny światowej była więźniem getta warszawskiego. Po zakończeniu wojny pracowała w przemyśle filmowym jako tłumaczka, reserczerka i korektorka scenariuszy. W 1968 roku po antysemickiej nagonce, która była następstwem wydarzeń marcowych, wraz z mężem wyjechała z Polski. Początkowo zamieszkała w Izraelu, a po trzech latach osiedliła się na stałe w Leeds w Wielkiej Brytanii, gdzie mieszkała do końca życia.

Była żoną Zygmunta Baumana (ur. 1925).

Mery Berg – pisarka, autorka „Dziennika z getta warszawskiego”, członek dowództwa Żydowskiej Organizacji Bojowej, uczestniczka powstania w getcie warszawskim. Rodzina Mary w 1940 przeprowadziła się z Łodzi do Warszawy; jej matka, Sylwia Wattenberg, miała obywatelstwo Stanów Zjednoczonych. Od momentu przeprowadzki Mary prowadzi dziennik, gdzie zapisuje dzień po dniu życie najpierw w okupowanej Warszawie, a następnie w getcie warszawskim. Latem 1942, na krótko przed rozpoczęciem akcji wysiedleńczej, razem z innymi Żydami-obywatelami Stanów Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii, Mary zostaje internowana na Pawiaku. Stamtąd w styczniu 1943 trafia do obozu internowania w Vittel, gdzie przebywa ponad rok: w marcu 1944 roku wraz z całą rodziną została zakwalifikowana do grupy osób przeznaczonych przez Niemców na wymianę na jeńców niemieckich internowanych przez aliantów. Dzięki temu rodzina Wattenberg mogła opuścić Europę; 15 marca 1944 Mary na statku parowym s/s Gripsholm dotarła do Nowego Jorku.

Dziennik Mary Berg, tłumaczony na wiele języków, jest jednym z najlepszych świadectw dotyczących życia codziennego w getcie warszawskim.

Cywia Lubetkin (pseudonim **Celina**) – działaczka podziemia w warszawskim getcie. Cywia Lubetkin wychowała się w miasteczku Byteń w pobliżu Słonimia (obecnie Białoruś), w bardzo religijnej rodzinie[3]. Od 1930 brała udział w działalności syjonistycznej i w ruchu kibucowym, m.in. w organizacjach Dror i He-Chaluc. W 1938 przeniosła się do Warszawy. W 1939 była delegatką na 21. Światowy Kongres Syjonistyczny w Genewie.

Początkowy okres wojny spędziła w Kowlu i Lwowie, by w styczniu 1940 powrócić do Warszawy. Znalazszy się w getcie warszawskim, wraz z mężem Icchakiem Cukiermanem aktywnie włączyła się w organizację struktur oporu, inicjując powstanie Bloku Antyfaszystowskiego. 10 maja 1943 wraz z grupą żydowskich bojowców (m.in. Markiem Edelmanem) przedostała się kanałami na ulicę Prosta. Brała udział w powstaniu warszawskim walcząc w szeregach Armii Ludowej.

Po zakończeniu wojny wraz z mężem wyjechała do Izraela. Była jednym z założycieli Muzeum Bojowników Getta. Jej wnuczka Roni Zuckerman jest pierwszą kobietą-pilotem bojowym w izraelskich siłach powietrznych.

Tekla Bądarzewska – pianistka i kompozytorka. Bądarzewska ułożyła ok. 35 miniatur, a światową sławę zyskała utworem Modlitwa dziewicy. Nuty tej miniatury ukazały się w 1856 roku w Warszawie (w cenie 45 kopiejek). Trzy lata później przedrukowane zostały przez paryski Revue et Gazette musicale, i od tego momentu utwór cieszy się popularnością wśród pianistów-amatorów. Opracowywano „Modlitwę...” również na inne instrumenty, jak też na rozmaite zespoły. W 1930 roku Kurt Weill wykorzystał kompozycję w operze Rozkwit i upadek miasta Mahagonny. Utwór wykonywany i nagrywany jest do dzisiaj. Ukazał się w co najmniej 80 wydawnictwach w różnych krajach, m.in. we Francji, Niemczech, Anglii, Włoszech, Australii.

W 2007 w Japonii nagrano pierwszy w historii album z kompozycjami Tekli Bądarzewskiej „Spełniona Modlitwa Dziewicy”[4]. W roku 2012 dzięki staraniom Towarzystwa Przyjaciół Warszawy nagrano pierwszą polską płytę z muzyką Bądarzewskiej Zapomniany dźwięk w wykonaniu Marii Pomianowskiej i Przyjaciół, wydano także książkę Beaty Michalec „Tekla z Bądarzewskich Baranowska, autorka nieśmiertelnej La prière d'une vierge – Miejsca, czas i ludzie”..

Decyzją Międzynarodowej Unii Astronomicznej jeden z kraterów na Wenus został nazwany Bądarzewska na cześć Tekli Bądarzewskiej-Baranowskiej.

Źródło: Wikipedia